

Moskva v nevarnosti, da pade - Kontrola cen v kongresu

Nova nazijska ofenziva
resno ogroža prestolico

Ruski viri sami trdijo, da utegne mestna obramba podležiti nazijski premoči. — Domneve, da je to zadnji dvig nazijev pred njih padcem. — Bitke tudi na drugih točkah.

Kuibishev, Rusija. — Ruska prestolnica Moskva je točasno v večji nevarnosti, kakor je bila kdaj prej tekom sedanje vojne z Nemčijo. Tako neprikrito poročilo o resnosti položaja, v katerem se nahaja mesto, je izdalo v ponedeljek sovjetsko vojaško poveljstvo, omenjač, da so Nemci očitno vrgli vse svoje razpoložljive rezerve na odsek pred Moskvo, da zavzamejo mesto v najkrajšem času.

S strahovitim pritiskom, ki ga izvajajo, se je nazijem posrečilo, da so prodrli skozi mestne zunanje utrdbe in zdaj naskakujejo drugo obrambno črto od zapada in od juga. Kakor se trdi, so Nemci vrgli na ta odsek nad 40 divizij, kar bi bilo do 600.000 mož, in polovico vseh svojih tankov. Dasi povdarjajo ruska poročila, da obrambne čete trdovratno odbijajo napad, vendar pa se namigava na možnost da ne bodo mogle vzdržati napada.

Ne glede na to, kak bo izid sedanje gigantske bitke za prestolico, pa v ruskih vrstah ni opaziti nikake malodušnosti. Tudi, ako bi res Moskva padla, je poskrbljeno, da se ustanove takoj nove obrambne črte, in odpor se bo nadaljeval. Nekateri celo napovedujejo, da s to ofenzivo dosega naziji višek svoje moči in, da je to zadnji dvig njihovih sil pred začetkom padca.

Tudi na jugu, ob reki Doncu, zlasti pa še pri mestu Rostovu, nadaljujejo Nemci z novozapočetimi ofenzivami. Kaka je pravzaprav usoda tega mesta, se v ponedeljek še ni vedelo. Ruska poročila trdijo, da se zanj še vedno bijejo boji moza proti mozu, dočim so naziji še zadnjo soboto objavili, da je mesto v njih rokah.

Bitke so se obnovile tudi na dveh ostalih točkah fronte, namreč na severu pri Leningradu, in na skrajnem jugu, pri krimski prestolici Sevastopolu. Doselej pa še ni padla nikaka odločitev na teh točkah.

NAZIJSKI PRITISK NA
FRANCIJO SE POOSTRIL

Berlin, Nemčija. — V veliki paradi podložnih evropskih narodov, ki so jo sklicali naziji za ta torek v Berlinu, da razširijo svoj protikomunistični pakt še na druge države, Francija ni bila zastopana, ali vsaj razodelo se ni še dan prej nič, ali bo povabljeni, ali ne.

Splošno se sodi, da med Francijo in Nemčijo ne teče vse gladko. Naziji so namreč stavili na vlado v Vichyju nove zahteve, ki bi napravile iz Francije dejansko vojno zaveznico Nemčije.

LJUTE BITKE
PRI TOBRUKU

Obkoljene osiščne čete si skušajo prebiti izhod.

Kairo, Egipt. — Osiščne sile v Libiji, kakor trdi britansko poročilo, so domala vse obkoljene in razcepljene v štiri skupine, ki nimajo med seboj nikake zveze več. Dasi se obkoljene sile z vso srčnostjo bore, vendar pa divja glavna in najhujša bitka južno od mesta Tobruka, kjer si skušajo naziji prebiti izhod proti zapadu. Nemci pošiljajo obkoljenim četam ojačenja z aeroplani iz Grčije, Italije in tudi iz Nemčije same. Domneva se, da so v to svrhu vzeli celo z ruske fronte množino letal.

POTNIŠKI VLAK SKOČIL
S TIRA

Corinth, Miss. — Neki potniški vlak, ki je vozil iz Floride v Chicago, je v bližini tukajšnjega kolodvora zadnjo nedeljo zvečer skočil s tira, pri čemer je bila ena ženska ubita, 69 drugih oseb pa poškodovanih. Vlak, na katerem se je vozilo skupno 82 oseb, je imel 12 voz, od katerih so samo prvi trije ostali na tiru. Ker se je bližal postaji, je vlak ob času nesreče že znižal hitrost, drugače bi bila utegnili biti katastrofa še večja. Kakor se ugotavlja, je povzročila nesrečo neka počena tračnica. Vsi razpoložljivi ambulančni vozovi in številni privatni avtomobili je takoj prišlo na pomoč, da so po nesrečence odpeljali v bolnice.

LETNA ŽIVALSKA RAZSTAVA

Chicago, Ill. — V prostorih tukajšnje klavnice, na 41. cesti in Halsted, se odprli prihodnji soboto letna razstava živine, konj in drobnice. Razstava bo trajala osem dni in obeta se, da bo še bolj razsežna in bolj obiskana kakor prejšnja leta.

IZREKEL POHVALNO BESEDO O RUSIH

London, Anglija. — Potom britanskega radio se je slišala zadnjo nedeljo taka pohvalna beseda o Rusiji, kakor bi se smatrala pred kakim letom dni še nekaj nemogočega. Govornik je bil Amerikanec Harriman, ki ima v upravi pošiljanje ameriške vojne pomoči, in v svoj slavošpev je vključil celo Stalina samega. O ruskih mehanikih, o katerih se je prej tako zaničljivo govorilo, je dejal Harriman, da kažejo izvežbanost in bistroumnost, in ruski piloti, pravi, se bolj hitro privadijo ameriških aeroplanov in imajo manj nesreč, kakor ameriški piloti sami; tako so se napram njemu izrazili ameriški zračni častniki, ki so šli v Rusijo kazat, kako se ravna z ameriškim aeroplanom. O Stalinu pa je Harriman dejal, da je izvrstno poučen o vseh problemih svoje armade, in ne samo to, marveč tudi o vseh podrobnostih vojaške opreme. Tako je med razgovori v Moskvi bolj vedel, koliko konjskih sil ima stroj nekega angleškega aeroplana kakor Anglež Beaverbrook sam. "Njegovi možgani vodijo ruske armade." Povrh pa je tudi šaljiv, je dejal Harriman, češ, "da se lahko smeje celo med resnimi razgovori."

PRIPOROČA, DA AMERIKA
ZASEDE MOROKO

London, Anglija. — List Daily Herald je v nekem članku v ponedeljek izrazil priporočilo, naj bi ameriške čete zasedle francosko kolonijo Moroko, ki leži na severozapadnem koncu Afrike. S tem, pravi, bi se preprečila zasedba te kolonije od strani Nemčije in Amerikancem bi bili naklonjeni mnogi Francozi, ki bi se zasedbi tega ozemlja od strani Angležev ali pa "svobodnih Francozov" upirali.

NIZOZEMCE POŠILJAJO V
UKRAJINO

Berlin, Nemčija. — Za naseljevanje v Ukrajini so Nemci izbrali okrog 500 nizozemskih kmetov, od katerih jih je 100 že odpotovalo proti vzhodu, drugi pa sledijo v nekaj tednih. Sploh imajo Nemci v načrtu, da naselijo tukaj 10.000 nizozemskih kmetov v zasedenih krajih na vzhodu.

"LE KRŠČANSTVO BO REŠILO KRIZO"

Chicago, Ill. — V govoru, ki ga je imel v nedeljo na zborovanju zastopnikov Holy Name društva, je tukajšnji nadškof Stritch izrekel napoved, da se bliža svet krizi, ki bo od vseh dosedanjih "najbolj strahovita". Rešil pa je ne bo, je dejal, "noben diktator, marveč samo Kristus in njegovi principi."

rek drugih sedem "neodvisnih" evropskih držav, namreč Finsko, Dansko, Bolgarijo, Hrvaško, Rumunijo, Slovaško in kitajsko vlado v Nankingu, ki je pod japonsko kontrolo. Kakor se opazovalci izražajo, imajo s tem naziji namen, da ustanove evropski blok ne samo proti boljševizmu, marveč tudi proti panslavizmu.

Poslanci debatirajo o
določitvi "stropa" za cene

Poslanska zbornica načela predsednikov predlog, da se postavi najvišja meja cenam za življenjske potreščine. — Vključiti se nameravajo tudi plače in najemnine.

KRATKE VESTI

— New Delhi, Indija. — Par sto indijskih političnih je tnikov je šlo zadnji mesec na gladovno stavko v protest proti Britancem. Vedna teh pa je že pred par tedni post končala, dočim jih je 46 vzdržalo brez jedi do zadnje nedelje, skupno celih 34 dni.

— Berlin, Nemčija. — Za ta ponedeljek se je sklicalo tukaj zborovanje zastopnikov tistih držav, ki drže z osiščem, in sicer ob obletnici, kar ste Nemčija in Japonska podpisali pakt v 1936. Objavilo se je, da bodo ti zastopniki izdali ponovno izjavo za vojno proti boljševizmu.

— London, Anglija. — Med izgnanimi vladama Poljske in Jugoslavije se je sklenil sporazum, po katerem bodo jugoslovanski vojski v Angliji lahko stopili v poljsko armado. — Jeruzalemi, Palestina. — Svet palestinskih Judov je naslovil na predsednika Roosevelta zadnjo nedeljo apel, naj izreče obsodbo nad masnim pobijanjem Judov, ki ga vršijo vojaške čete v Rumuniji.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenec" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

V ODLOČILNIH RAZGOVORIH

Državni tajnik Hull v družbi dveh japonskih diplomatov, s katerima vodi ameriška vlada točasno razgovore, o katerih se trdi, da bodo odločilni glede nadaljnjih odnosov med Ameriko in Japonsko. Na desni na sliki je poseben japonski odposlanec Kurusu, na levi pa japonski poslanik v Washingtonu Nomura.

Vesti o domovini

Zalostna slika razdejanja v zasedeni Jugoslaviji: — Iz Slovenije je bilo pregnanih nad 200.000 duš v Srbijo, kjer jim grozi lakota. — V Srbiji je nad 80.000 pobeglih otrok v največjem pomanjkanju.

Iz ameriških virov Carigrad, 4. nov. (AP). — Predstavnik srbske pravoslavne cerkve so priobčili pismeno izjavo, v kateri stoji, da je bil v Hrvatski in Bosni pokol nad 340.000 Srbi, možni, ženami in otroci, odkar je Nemčija zasedla Jugoslavijo.

Cerkveni dostojanstveniki, ki so sedaj v izgnanstvu pravijo, da je Paveličeva vlada s pomočjo osišča pobila mnogo srbskih škofov in duhovnikov in porušila srbske cerkve v Hrvatski. Od časa zasedbe je 800 srbskih duhovnikov izginilo iz Hrvatske. Drugi srbski krogi poročajo, da je med uporniki in oblastmi prava vojna. V borbah v neki vasi, vsega nekoliko milj od Beograda je bilo ubitih 150 oseb.

London, 6. nov. (UP). — Jugoslovanski krogi so danes izjavili, da so sile osišča pobile več kot 300.000 Srbov, mož, žena in otrok in da je v posameznih mestih bilo iztrebljeno vse prebivalstvo v prizadevanju, da se iztrebi srbski narod. Poroča se, da je srbska pravoslavna cerkev obvestila London, da se pokol v velikem obsegu nadaljuje. Mesto Skela je popolnoma porušeno, vse prebivalstvo je pobito. Neki jugoslovanski predstavnik je dejal, da zanesljiva poročila, ki jih je prejela jugoslovanska vlada potrjujejo, da sovražnikove oblasti delujejo skupaj s Paveličem in njegovimi vstaji po dogovorjenem načrtu, da bi iztrebili Srbe v Jugoslaviji. Skoraj dva milijona Srbov živi v Paveličevi "državi", vendar njihovo število zaradi ubijanja v množicah vedno bolj pada. Pravijo, da se je načrtno iztrebljanje objavilo v listih in da se je o tem govorilo na sestankih odgovornih uradnikov. Često majhen prestop povzroči ubijanje sto in sto nedolžnih žrtev. Čez 200.000 duš je bilo v zadnjem času pregnanih iz Slovenije v Srbijo, v kateri grozi lakota in mraz ter nalezljive bolezni. Čez 80.000 pobeglih otrok, mnogi med njimi brez staršev, je sedaj v Srbiji. V pokrajini je pomanjkanje obleke in blaga za njo. Bolnice so brez potrebne kurjave, brez rjuh in brez obvez. Tako je srbski življenjski v nevarnosti, da za vedno izgine, uničen od sovragov.

Budimpešta, 6. nov. (UP). — Poročilo iz Beograda pravi, da so veliko število beograjskih uglednih oseb ujeli in jih obdržali kot talce, "ki s svojimi življenji odgovarjajo za varnost srbske države". Madžarska poročevalna družba INB pravi, da so ta poročila uradna in da so jih prijeli zaradi dokazanega dejstva, da je obstajala zveza med voditelji srbskega prevrata, voditelji prostozidarjev v Beogradu in drugih podkupljenih beograjskih strank.

Poročajo, da so med talci "predstavnik politične pokvarjenosti, ki so s svojimi dejanji odgovorni za bedo srbskega naroda."

Ameriški tehnik o vojni v Srbiji
Znani in ugledni ameriški tehnik "TIME" v svoji številki dne 10. novembra z naslovom "War Without End" poroča:

"Najbolj tajinstveno bojevanje druge svetovne vojne je vojna v visokih samotnih srbskih gorah, ki je Osišče v več kot šestih mesecih še vedno ni moglo končati. Nekoliko nepotrjenih vesti zadnjega tedna o tej vojni:

Borite se dve jugoslovanski "vojski", ki štejejo 80.000 do 100.000 mož. Prva, večina sestavljena iz rednih čet, ki se nikdar niso vdale, se bori vzhodni Srbiji blizu bolgarske meje. Druga deluje ob bosanski meji v zahodni Srbiji. Iz Bosne so dr. Ante Paveličevi strahovalni oddelki, vstaji, prepodili 1.000.000 Srbov. Največ izgnancev se je pridružil četnikom v gorah. Vojski ste med sabo v zvezi s tucati prenosnih radijskih postaj. Z življenjem se gre, a stiska je za oblačila, orožje in strelivo. Jugoslavlani imajo za svojimi črtami pet letališč in upajo, da jim bodo Angleži inogli pripeljati kaj potrebščin z Bližnjega Vzhoda. Poklicni vojak in prejšnji belgrajski odvetnik sta voditelja jugoslovanskih čet. Vojak je polkovnik Draža Mihajlovič, kočat in tršat možak 47-ih let, ki je v prvi svetovni vojni zavezal z eno samo strojnico ves oddelek sovražnega težkega topništva. Dragiša Vlaslić, odvetnik, je bil rezervni častnik, vendar je bil bolj znan kot pisatelj in ustanovitelj srbskega Kulturnega društva.

Zgodaj v oktobru, ko so Srbi imeli v svoji oblasti 650 nemških talcev, je bil v gorah "nekje južnovzhodno od Beograda" nenavaden sestanek. Srbi so opozorili nacijske oblasti v Beogradu, da bodo talce pobili, če ne bodo nehali v množicah ubijati srbske narodnjake. Na sestanek sta prišla dva nemška častnika in general Djura Dokič. Pri srečanju s polkovnikom Mihajlovičem so ga vprašali za mirovne pogoje. A Mihajlovič in njegova vojska niso hoteli nemškega miru. Po dveh urah razgovorov je padla zadnja beseda: Četniki se bodo bojevali do konca."

— Ko sedamo k zajutreku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako akorjico kruha, da bi jo zavžili? Pomagajmo jim, zbirajmo za nje prispevke!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljke in dnevoj po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo
vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za sadno številko v tednu je čas
do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov ured-
ništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Ob Stalinovem govoru

Stalin je v Moskvi govoril na predvečer 24 letnice ru-
ske revolucije. Noben voditelj ne jamra, ker ne sme
jamrati. To stoji. Ali se je le bahal? Saj ni Slovenec in
bahati se znamo le Slovenci. Rusija "bi je sama bitko
osvobojenja proti Nemčiji". Korajža, ali malo jamra-
nja? Izgleda, da je le malo udaril tja proti Angliji. "The
appearance of a second front would greatly facilitate our
task." Ali je namignil s kolom? Borba je, kakršne svet
še ni videl. Stalin navaja nekaj števil. Nemci da so iz-
gubili do 4,500,000 mož. Rusi izgubili 350,000 mrtvih, 1,
358,000 ranjenih in pogrešanih. Take it, or leave it, ka-
kor ti drago. Vsekako je borba istinita borba dveh veli-
kanov. Stalin omenja tudi angleško in amerikansko po-
moč, nikakor je ne odklanja. Govori dalje o osvobojenju
in omenja, da Rusija na misli na zavojevanja. Zaupaj
Stalinu, ali mu ne zaupaj, svobodno ti, resnico morejo in
morajo prikazati le dejstva.

Drugo mi je pred očmi, da danes pišem. Slovanom je
treba korajže, dobre in delavne korajže, ne bahanja in
mrtvega zanašanja. Zopet ne gre brez nekega zanaša-
nja. Na koga? Na Anglijo? Ne le kritizirati, ne ravno
odkloniti, niti Stalin ne odklanja. Stalin pa govori le o
borbi Rusije za osvobojenje, in po njegovih besedah se za-
naša pač le na — Rusijo. Prav tu je danes neka zago-
netka, in le zagonetka, katere še ni mogoče razrešiti. Po-
glejmo.

Ogrožen je Leningrad, ogrožena Moskva, ogrožen
Rostov, Kavkaz. Nemška sila je strahovita, vse to pri-
zna tudi Stalin. Ampak ne more biti le bahanje, ako
prav nič ne pomenja, le malo namiguje, da "ni druge fron-
te". Ali se čuti res dosti močnega, da bo Rusija sama kos
titantski borbi? Gola ugibanja bi bila prazna ko izmla-
tena slama. Sedanji odpor nam dosti pojasnjuje. Priprav-
ljali in pripravili so se. Gre le za priprave zoper nemški
naval, ne gre za kak komunisten ali boljševizem. Za Ru-
sijo gre in pri tem gre, kakor danes razmere kažejo, za
usodo vsega slovanstva.

Ali so priprave izčrpane, ako pade Moskva, pade
Kavkaz, če pade? Tudi le priprave za tak odpor jasno
kažejo, da je Rusija znala te priprave skrbno zakriti, ker
takih priprav nihče ni pričakoval. Razni obiskovalci ni-
so videli priprav, večinoma so videli dosti slabega in pisa-
li in zapisali. Stalin je Armenec in na enega Armenca
gre v prebrisaniosti devet Judov. Morda niso kazali, ker
niso hoteli kazati. Kaj pa tam za Moskvo in še tam v Si-
biriji? Vidim nekaj zapisanega, pa sem previden. Treba
je ostati na realnih tleh, in ako je kaj za Moskvo in v Sri-
riji, se mora šele prikazati, zdaj je tudi tam le — zagonet-
ka. Čudna pa je Stalinova mirnost in korajža, da bo Hit-
ler strt. Prazno bahanje morda? Sodi, kakor hočeš.

V Moskvo so prišle komisije, angleška, amerikanska.
Govorili so o pomoči. Videl sem vest, da je Stalin med
obravnavanji večkrat mirno stopil k telefonu in govoril
tja in tja, kakor bi bilo obravnavanje stranska zadeva.
Koliko je bilo pomoči? Morda ni bila mogoča? Ne vem.
Ampak se ne morem iznebiti vtisa, da v Moskvi niso pomo-
či odklanjali, pri vsem pa niso dosti dali na — pomoč, ker
je ravno niso preveč potrebovali. Moje muhe, moja
prsmuknenost... moje prazne fantazije... Bomo videli,
ker "ruska zagonetka" je zagonetka prav te dni.

Če je pa le nekaj na tem, da se Stalin ni bahal, da je
le malo namignil Angliji, pa ni ničesar zahteval za "drugo
fronto", namignil le na "olajšanje — facilitate our task",
in če bo ostal Stalin mož beseda, da mu gre za osvoboje-
nje, ne za zavojevanje, in ga sreča pamet, da pusti Boga
pri miru... če bodočnost pokaže, da to niso le prazne sa-
nje ali goli upi, potem velja: Slovani, glave kvišku pri
vsem trpljenju, rešitev bo tu! In rešitev utegne biti za
vso Evropo brez tiste "Združene Evrope", ki je le prazen
kikenkoken.

Pokvarjen otrok je pomilovanja vreden — še bolj nje-
govi starši.

V BARBERTONU SE ŽIVAH- NU GIBLJEJO

Barberton, O.

Slovenska sekcija JPO je i-
mela dne 10. novembra svojo
sejo. Ob tej priliki so se pri-
glasili sledeči, da pobirajo de-
narne prispevke za naš trpeči
in gladni narod v stari domo-
vini. Sledeče okraje in okolice
bodo obiskali: Frank Smole in
Frank Skriba — East Side;
Anton in Jennie Okolish —
Snydertown; John Yentz in
John Opeka — Sherman;
Mary Tancek, Frances Smrdel,
Frances Osaben in Josephine
Porok — West Side; Joseph
Leksan in Louis Arko — John-
son Corners, Ritman in far-
me; Jakob Caserman in Frank
Smrdel — Siberling okrožje
ter sredino mesta. Vsa akcija
je v rokah vodilnih mož, iz-
branih iz naših podpornih or-
ganizacij. Preskrbelo se je, da
bo nabrani denar šel v resnici
samo za najbolj potrebne v
stari domovini in seveda samo
za Slovence, nikamor drugam
in za nobeno drugo svrhu. Na-
še ljudi se prosi, da darujejo
po svoji moči, ko bodo obiska-
ni po zgoraj navedenih kolek-
torjih in kolektorih.

Hitler v Evropi s svojim
"blitz kriegom" podira, poži-
ga in mori. Slovenci v Barber-
tonu pa tudi s "blitz kriegom"
gradijo. Gradi se namreč nova
slovenska cerkev, katere vo-
gelni kamen je bil položen dne
9. novembra, ob veliki udelež-
bi ljudstva. — Naše samostoj-
no društvo Domovina pa tudi
prav tako hiti z dogotavljan-
jem poslopja poleg sedanje
dvorane, v katerem bo v teku
nekaj tednov na razpolago o-
sem najbolj modernih kegljišč
(Bowling Alleys), da nam sko-
ro ne bo treba iskati kegljišč
drugje.

Naša ameriška Slovenija se
splošno veseli, ker je bil izvo-
ljen za župana mesta Clevel-
and naš rojak Frank Lausche.
K izvolitvi mu seveda častita
tudi naša naselbina, kot naj-
bližji sosedje. Ta slučaj bi naj-
bil v izgledu vsi naši tukaj ro-
jeni mladini. — Lansko leto
sem ga povabil kot tajnik dr-
žavlanskega kluba na naš
shod. Na shodu je bilo tudi
precej drugih kandidatov za
javne urade. Govoril pa je so-
dnik Lausche samo v našem
slovenskem jeziku, češ, da me
bodo ja vsi naši ljudje razume-
li. — "Glasi K. S. K. Jedno-
te" poroča, da tudi njegova
soproga, čeravno je irskih
staršev, govori precej dobro
slovenski jezik. — To me
spomni na enega naših okraj-
nih sodnikov v Summit okraju,
katerega sem pred časom sli-
šal, ko je s svojega sodnega
stola apeliral na po njem ra-
vo zaprisežene nove državlja-
ne. Povedal je, da so tudi nje-
govi starši pred leti prav tako
stajali pred drugim sodnikom in
prisegli zvestobo Ameriki.
Povdarjal je novim državlja-

nom, da sedaj, ko so postali
ameriški državljani, to ne sme
pomeniti, da bi od sedaj na-
prej podcenjevali svoj materin-
jezik in da naj uče svoje otro-
ke svojega materinega jezika,
češ, tudi jaz imam sinove in
moja soproga je škotskega ro-
du, vendar pa gledam na to,
da bodo moji otroci znali go-
voriti jezik moje matere, kate-
ra je, kakor tudi moj oče, pri-
šla iz stare domovine. — Časi
se pač spreminjajo. Nekdaj ni
bilo tako. Na žalost moramo
konstatirati, da je po nekoč še
tako pri naših lastnih otrocih.
Krivi pa niso oni, otroci, am-
pak matere in očetje, ki le o-
malovažujejo svoj lastni na-
rod, namesto da bi svoje otro-
ke poučili o njega kulturi in
zgodovini, katere je čista in
smo na njo lahko ponosni. Ni
se treba hvaliti. Treba je le č-
tati zgodovino te naše velike A-
merike in videli bomo, da je naš
narod storil svojo dolžnost, da
sedaj uživamo blagostanje tukaj.
In v veliko večji meri že od
početka naše domovine so so-
delovali Slovani, katere vidi-
mo že ob strani očeta Wash-
ingtona, ko se bore za svobo-
do in dajejo svojo kri in živ-
ljenje, da smo ti in jaz svobod-
ni.

Anton Okolish

JOHN VOGLAR VZBUJA SPOMINE

Girard, O.

Ker vidim, da se od tukaj
nobeden ne oglasi že toliko
časa, se moram pa sam, da ne
bodo čitatelji mislili, da me je
kokla uničila, kot eni želijo da
bi me. Ne boš Jaka!
Novic posebnih ni. Pač pa
bom omenil, da so tukaj ime-
li konvencijo Moške zveze.
Delegatje so bili iz več nasel-
bin in po konvenciji je bil ban-
ket, katerega se je udeležilo
precej ljudstva. Po banketu so
pa nastopili razni govorniki.
Med prvimi je bil naš župan,
ki je potem tudi zaprisegel
glavni odbor Slovenske Moške
Zveze, nakar se je pa začel
ples. — Naneslo je, da sva se
srečala z Mrs. Frances Ru-
pert iz Euclida, Ohio, pa me
je vprašala, če sem tudi jaz
v Moški zvezi. Ko sem ji po-
vedal da nisem, mi pravi, pa
bi pristopil. I seveda, saj v žens-
ki zvezi tako nisem imel sre-
če, bom sedaj pa v moško zve-
zo stopil. Pa še v roka sva si
segla, da moram to storiti. —
Res, čez par tednov so imeli
sejo in so se člani zbirali v
spodnjih prostorih pri bari,
kjer sem se tudi jaz ustavil.
Kmalu so se začeli odprav-
ljati gori v dvorano, pa sem
jim rekel, da sem tudi jaz pri-
pravljen za pristop in sicer v
mladinski oddelek. Tedaj so
me nekateri člani takoj "po-
cigali", da sem že prekoračil
16. leto starosti. Tako bo se-
daj moja prošnja za pristop
šla na glavni odbor in če je
ne bodo tam rešili, pa na Ligo

JEREMIJA SE SKUŠA REŠITI

P. Bernard Ambrožič OFM.

6. Ivan Cankar: DOBROTNIK.

II.

Gospod Poprtnjak sedi v svoji
sobi. Prijeten polspanec mu zib-
lje mirne misli. Začuje se lahko,
prav lahko trkanje. Poprtnja-
kove oči se polagoma odpirajo.
Stoli, miza, stene, se zavrtje par-
krat v kolobarju, in naenkrat,
kot bi padla iz neba, mu leži pred
očmi soba v pravi, resnični po-
dobi.

Trkanje se ponavlja.
"Oh, za vraga, kdo je neki?"
zavzdihne gospod Poprtnjak in
caplja k durim.
"Za božjo voljo, kaj pa hočeš?"
— Fej, kako smrdi po gnoju! Po-
beri se vendar!"

Tako kriči gospod Poprtnjak
in poskoči dva koraka nazaj. Na
pragu stoji sesušen stari, zgu-
banih lic in košenih rok. Oble-
ka mu je zakrpana na vseh mo-
gatih krajih.

"Dobrotljivi gospod..."
"O, glej ga suroveža, ali si še
tukaj? Kdaj sem ti že rekel, da
pojdi!"

"Oh, gospod, da bi vi vedeli,
kakšno je moje uboštvo."
Tu vzkipi Poprtnjakova jeza.
Z obema rokama sili prireča čez
prag ter zaloputne vrata za
njim. Čez kakih pet minut se
vrata polagoma odpirajo in zo-
pet zapirajo. Zunaj šepetajo
razni glasovi:

"Jaz grem prvi. Počakajte
pred vrati!"

"Ne tako. Jaz pojdem."

"Veste kaj, pojdemo skupaj."

"Seveda, in potem odidem vsi
prazni."

"Torej pustite, da grem jaz."

"Zakaj pa ravno ti?"

Vrata se odpro in eden druge-
ga poriva v sobo.

Tu so sključene žene z razo-
ranimi obrazi in z molki za pa-
som. Starci različno pokvečeni.

"Za Boga svetega, kaj hoče-
te?"

"Gospod milostjivi, prosimo
vas milodara."

"O vi potepuhi, kaj vam je, da
me tako napadate? Ali vam ni
dosti, da se je ustanovilo društvo
vam v prid?"

"Ali, gospod milostjivi, mi
nismo dobili ničesar!"

(Dalje prih.)

narodov. Bom že videl, če me
vzamejo v mladinski oddelek;
in če me ne, bom pa v odras-
lega moral pristopiti. Ja res,
saj pravim, če je človek delj
časa na svetu, več "trubla" i-
maš, kamor se obrneš.

Par tednov nazaj me je po-
vabila v tem cenjenem listu
naša naročnica Mrs. Mary
Oblak, da bi prišel v Minne-
soto na zajce, na jago. — Hva-
la lepa Mary, za povabilo, da
da predaleč je in bom raje
tukaj le malo na chikaškega
zajca pociljal, če ga bom za-
del. Menim, da ga bom. On
je namreč še zadnje poletje
pisal v Proletarcu, da je meni
tukaj v Girardu malo vroče.

— En moj prijatelj mi je to
povedal, da je bral to v Pro-
letarcu, ki da ga ima, pa da
ni plačal naročnine že eno le-
to in mu ga še vedno pošil-
ljajo. — No France, saj si sku-
sil 4. julija na ohajskem dne-
vu v Avon Parku, kakšna

"Torej tako ste hvaležni, da se
kdo za vas briga, vi sleparji!"

"Ali mi smo tako v potrebi,
ljubi gospod!"

"Taka vam je policija v na-
šem mestu! Nobenega reda! —
Poberite se! Takoj!"

On jih rine na mostovž in po
stopnicah.

"Mina!"

"Kaj je, milostljivi gospod?"

"Če kdo pride, kak razcapa-
nec, reci, da me in doma. Zapom-
ni si!"

Gospod Poprtnjak leže spat na
divan in zadremlje...

Tako je torej bilo "jutri" in
tak je drugi del in konec Can-
karjevega "DOBROTNIKA".

Ali je kdo med nami, ki je
prebral to povestico, pa se malo
nasmeje in si misli: Fajn je na-
pisal Cankar! Potem pa "leže
spat na divan in zadremlje..."

Jaz ne bom sodil in ne bom v
mislih prešteval, koliko takih bi
utegnilo biti med nami. Eno pa
vem in tudi zapišem: Cankarje-
va storila zadeva nas vse narav-
nost v nos! Če ne gremo spat,
ko smo jo prebrali, ampak si
vzamemo čas za pet minut resne-
ga premišljevanja, moramo pri-
znati: Že samo radi te kratke
povesti si je Cankar zaslužil
spomenik! No, ker pa spomenik
že ima — če ga SE ima tam na
Vrhnikih??? — smo res naredili
svojo dolžnost in vsaj zdaj la-
ko gremo spat...

Ko se zbudimo, bomo že po-
izvedeli, če Cankarjev spomenik
res še stoji. Ako ne, bomo ob
svojem času začeli zbirati daro-
ve, priredili sto šumnih veselje,
naredili tisoč glorioznih govo-
ranc in boste videli, da bo imel
Cankar spet svoj tako zelo zaslu-
ženi spomenik...

No, torej, Cankarjevo pove-
stico smo prebrali. Mislim, da
smo jo tudi razumeli. Pa kaj ho-
čete, bral jo je tudi človek, ki se
mu med rad — kakor je bilo že
povedano — spremeni v "chew-
ing gum". Samo zato se vsa ta
reč še ne more končati.

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

(Dalje prih.)

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Gospa štokljka obiskuje Chicažane

Chicago, Ill. — Pri družini
Mr. in Mrs. Viktor Mladič so
dobili te dni malo hčerkico. —
Pri družini Mr. in Mrs. Joseph
Oblak tudi hčerkico. — Obe
družini sta znani. Mr. Joseph
Oblak je predsednik društva
sv. Stefana št. 1, KSKJ, Mr.
Viktor Mladič pa vodi znano
trgovino s slaščicami in nove-
litetami na 22. cesti. — Obena
družinama naše iskrene častit-
ke!

Nesreča

Duluth, Minn. — Tukaj je
pri delu izgubil življenje rojak
Ely Petrič. Zaposlen je bil na
rudniškem pomolu, kjer nakla-
dajo rudo na tovarne parnike.
Po nesreči je padel v "pocket" in
silna masa rude, ki se je vsula
nanj, ga je strla. — Star je bil
23 let in je bil rojen v Ameriki.
Zapuščena žena, enega otroka,
starše, tri brate in štiri sestre.

Poroka

Cleveland, O. — Na Zahvalni
dan sta se v cerkvi Marije Vne-
bovzete na Holmes Ave. poročila
Miss Christine Zabjek, hči
Mrs. Mary Zabjek iz East 169th
Street in Mr. Frank Salmick,
Jr. — Prijatelji žele obilo sreče!

Poroka v Lorainu

Lorain, O. — Na Zahvalni
dan se je v domači slovenski
cerkvi poročila najmlajša hčer-
ka znane in spoštovane Perus-
kove družine Miss Clara Peru-
šek z Mr. Thomas Chrisler. —
Novemu paru žele prijatelji
mnogo sreče in blagoslova! — X.

Soncu naproti

Cleveland, O. — Zadnji teden
sta se odpeljala v Florido za ne-
kaj mesecev Mr. in Mrs. Karl
Smigovec. Prijatelji jima želijo
prijetnega bivanja pod toplim
floridskim soncem!

Nesreča rojaka

Cleveland, O. — Pri delu v
Whitovih motorni tovarni je pa-
del velik zaboj na nogo rojaku
Tonetu Kordanu in mu jo tako
poškodoval, da so ga morali od-<

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, Colo.
2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jerkin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. P. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1036 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnik: Johanna V. Mervat, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Peter B. Golech, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
5. porotnik: Frank M. Tomasic, Box 444, Helper, Utah.

UZADNO GIASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavna tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogli angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev radostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPIJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DRUŠTVA ST. 38, ZSZ

Diamondville, Wyo.

S temi vrsticami želim obvestiti članstvo našega društva, da se bo vršila glavna letna seja v nedeljo dne 7. decembra ob 2. uri popoldne v navadnih prostorih. — Ker se bo na tej sea volil odbor za prihodnje leto, vsa prijazno vabim, da se seje polnoštevilno udeležite.

Louis Križak, tajnik

IZ URADA DRUŠTVA NARODNI SLOVENC

ST. 9, ZSZ.

Canon City, Colo.

Celokupnemu članstvu zgoraj omenjenega društva se naznanja, da se bo vršila glavna letna seja v nedeljo dne 14. decembra v navadnih prostorih in ob navadnem času. Ker bo to obnem tudi letna seja in se bodo na tej sea volili društveni odborniki za prihodnje leto, se vse članstvo naproša, da se seje udeleži polnoštevilno.

Frank Laureški, tajnik

ZSZ ENGLISH SECTION

A FEW IMPORTANT ITEMS OF INTEREST TO READERS

Denver, Colo.

The most important event of the season holding the spotlight will be the Variety Gift Bingo Party by the Trail Blazers Lodge at the Slovenian Hall on Sunday evening, December 14, starting promptly at 8 P. M. Turkeys, hams and variety of many gifts and prizes will be the rewards for attending, besides the thrills, fun and excitement that goes with the games.

Thirty (30) games in succession are scheduled. Secure your tickets from members, or they may be had from secretary Peketz at 4524 Washington, Jersey at 4825 Washington and Miroslavich at 3360 Vine. Tickets may be obtained at the hall on the night of the party. Be sure to write your name on the space provided for the door prize.

So far, prizes were donated by Crow Bar Coal Co. (ton of coal), Johnson-Loud Furniture Co. (\$5.00 order), Mrs. Sam Carbone, (celery) Joseph A. Seifred, (ham) M and F Buffet, (liquor) Duke's Grill, (wine) Canary Drug Co., (Christmas gift) Peacock Inn, (merchandise) Washington Creamery, (merchandise). Many more donations are on the way and will be reported later.

Movies of the Chicago WSA Convention were shown the Trail Blazers at the November meeting. It is expected that they will also be shown the St. Martins, Queen of Holy Rosary lodges, and the United Comrades juveniles.

Supreme Trustee and Mrs. Mike Popovich were guests of Trail Blazers at the last meeting. Mr. has transferred to St. Martins and Mrs. to Trail Blazers.

Our Association members in Denver have been boosting the Supreme Presidents birthday month of November. It has been reported that good results have been noted. May we remind our readers that there are still a few days remaining in which to help

py to know that the organization of which they are members will remember them.

We again urge all lodge secretaries and parents to send us the names of those in the service as soon as possible, and above all keep us posted on any changes of rank, and addresses where they are located.

DOWN THE ALLEY

The fame and glory of our keglers has travelled by leaps and bounds, and now we have many of our non-bowling lodge members in the galleries rooting for us. Our audience is very prompt in giving praises where praises are due, but alas, they also do not hesitate to give the old Bronx cheer when the occasion demands. A very prominent recipient of the Bronx cheer was our so-called bowling honor man, Leo Jurjovec, Jr. who tried hard, but failed miserably. He managed to roll a 152 in his first game but ended with a sad 106 and 137 for a 395 series. To add insult to injury, our keglers were bowling for a turkey which was so generously donated by Albert "Puddy" Skerjensky, the owner of the bowling alleys, to the bowler getting the highest series, and every bowler but one received a handicap to equalize the bowlers. Who was the one bowler who did not get a handicap? Why, none other than Leo. While on the subject of the turkey, your reporters would like to extend the deepest appreciation of the Three Star Lodge to "Puddy" for his kindness in offering the turkey as a prize. Thanks, Puddy.

Jr. Tomazin started out as though he was going to take a turkey back to Tomazin's Tavern for his jovial parents to serve at their Thanksgiving party by rolling a 190 game, but then he became too confident and relaxed to 147 and 151 to windup a 488 series. J. Z. (Johnny) Zelenikar to all you folks showed that he really could bowl when the chips were down, and tossed 142, 208 and 184 games for a 534 series to walk away with top honors and Mr. Turkey. We hope you will enjoy the bird, and we are only sorry that we, too, can not partake of the dinner.

It has been called to our attention that one of our most popular keglers, Louis Zefran, has been confined to his bed with a streptococcus throat infection. We are indeed sorry to hear of his plight, but we are glad that he is getting better. You're pretty good in bowling over strikes, Lou, so show us how well you can bowl over the little Streptococcus germs, will you?

Our team standing had again received a slight reversal and had placed each team within striking distance of the other. The Jurjovecs did not lose first place, but only by the skin of their teeth. They were beaten twice by the lowly Petrovic Boosters, losing the first game by one pin and the second by two pins. They came back in the third, however, to trounce the Petrovics soundly. The Zefrans tangled with the Reliance Federals and dropped two games. The victory placed the Reliance Federals in a tie for first place with the Jurjovecs with 7 wins and 7 losses each. The Petrovics and the Zefrans are tied for the cellar with 7 wins and 8 losses each. The standings will demonstrate the even manner in which the teams are split up and the rest of the season promises to be very closely fought. The teams are now receiving handicaps and will continue to do so until the end of the season.

The standings are as follows:

Team	W	L
Jurjovecs Boosters	8	7
Petrovics Boosters	8	7
Zefrans Boosters	7	8
Reliance Boosters	7	8

WESTERN STAR LODGE NO. 16, W. S. A.

Western Star Lodge Ladies Last Week Bowling:

Player	1st	2nd	3rd	4th	5th	6th	7th	8th	9th	10th	Total
Hady Prelesnik	113	118	115	135	384						
Frances Hochevar	94	111	100	100	305						
Elsie Yaxey	106	101	101	75	282						
Mary Kukar	88	99	112	299							
Mary Gorshe	88	98	91	277							
Total					1547						

Luisie Pischerchio. 122 141 146—409
Eliz Blatnik. 93 109 133—335
Janne Babich. 134 141 114—389
Olga Bowsher. 150 129 117—396
Rose Lesar. 100 100 100—300
Total. 1829

IZKAZ

naslednjih prispevkov za Jugoslovanski Rdeči križ (slovenska sekcija):

November 22nd, 1941

Donor	Amount
Zadnji izkaz	\$1,680.15
Družba sv. Mohorja, Chicago, Ill.	25.00
Dr. sv. Petra in Pavla, št. 35, ABZ.	26.00
Frances Jalovec, Argo, Ill.	6.00
Ant. Krapenc, Chicago, Ill.	5.00
Družba KSKJ, (prejel od g. Zalarja)	70.00
Louis Skull, Salida, Colo. (1st dobiček prirejene veselice)	155.88
Martin Jelenc, blagajnik odbora št. 4, Sheboygan, Wis.	725.00
Louis Champa, odbor št. 6, Ely, Minn.	1,454.30
Neimenovani, Maricopa, Mich.	1.00
Mary Simce, Highland Park, Illinois	10.00
John Simce, Chicago, Ill.	5.00
Federacija A. B. Z. (Ill., Wisc. in Indiana)	25.00
Skupaj	\$4,188.33
Stroški: poročilo blagajnika	12.50
Čisti prebitke	\$4,175.83

V imenu Jugoslovanskega Rdečega križa, (slovenske sekcije) se vsem goščenim prav vernežno lepo zahvaljujem za poslani dar. Iz srca želim, da bi to dobro delo nadaljevali in da

SLOVENSKE NARODNE KONGRES MED PROPADOM IN REŠITVIJO V AMERIKI

ZAPISNIK

sestanka zastopnikov naših organizacij, ki se je vršil dne 15. novembra, za ustanovitev enotnega političnega pokreta slovenskemu ljudstvu onkraj morja v pomoč.

Ob desetih dopoldne odpre predsednik Slovenske narodne podporne jednote Vincent Cainkar zborovanje, ki se je vršilo v prostorih glavnega jednotejnega urada v Chicagu, posravnice ter na kratko pove, zakaj je v imenu izvrševalnega odseka svoje organizacije sklical ta sestanek ter nanj povabil vse slovenske podporne organizacije pa politične in kulturne ustanove.

Njegovemu povabilu so se odzvale SNPJ, KSKJ, ZSZ, ABZ, DSD, SZS in JSZ.

Slovensko narodno podporno jednoto sta zastopala Vincent Cainkar in Ivan Molek; Kranjsko-slovensko katoliško jednoto Josip Zalar; Ameriško bratastvo zvezo Janko Rogelj, Anton Zbanišnik in Frank Vrančar; Zapadno slovensko zvezo Leo Jurjovec st.; Družbo sv. Družine John Vidic; Slovensko žensko zvezo Marie Prislund in Mary Tomazin; Jugoslovansko-socialistično zvezo Etbis Kristan in Frank Zaitz.

Za predsednika tega zborovanja je bil soglasno izvoljen Vincent Cainkar, za zapisničarja pa Zvonko A. Novak.

Predsednik Cainkar odpre razpravo in Ivan Molek prečita uvodne misli, ki so bile te:

"Mi smo se danes zbrali kot zastopniki naših organizacij prvič zato, ker trdno verujemo v zmago angleškega, ruskega in ameriškega orožja v tej vojni. Edino ta zmaga more osvoboditi našo staro domovino in vsa zasužnjeno Evropo iz nacističnih in fašističnih verig. Ako ne bo te zmage, potem smo mi danes zastoj tukaj."

Za dosego te zmage in osvoboditve naše stare domovine, meni Molek, da moramo podpirati zunanjo politiko ameriške vlade in njeno pomoč Angliji in Rusiji; če pa to ne prinese kmalu zaželjenega cilja, naj Amerika čim prej vstopi v vojno ter z vsilo udari po nacistih, laških fašistih in japonskih banditih.

"Drugič smo se sešli danes," nadaljuje Molek, "ker so nam oficijelni predstavniki Slovencev v starem kraju povedali, da je politična bodočnost Slovenije odvisna od nas, ameriških Slovencev, da moramo mi govoriti namesto njih, ko morajo oni tamkaj molčati. Tako so nam povedali ter nas opozorili, da je prišel čas, ko lahko začnemo politično gibanje stari domovini v prid."

Nato se peča z vprašanjem, koliko more naše politično gibanje pomeniti, ter pride do zaključka, da bo nas navsezadnje vendarle kdo na visokem in odgovornem mestu v Washingtonu poslušal in upošteval. Je precej pesimističen v tem oziru, ali vseeno misli, da lahko pridemo v organizacijo do Roosevelta, do predstavnikov Anglije in Rusije ter jim povemo, kaj bi bilo po naši sodbi najbolje za našo staro domovino.

"In kaj bomo pa povedali tem predstavnikom?" vpraša Molek. "Najprvo jim bomo povedali, da je za bodoči razvoj slovenskega ljudstva v znamenju svobode in demokracije absolutno potrebno, da so Slovenci politično združeni v eni celoti, t. j. da so vsi Slovenci na Primorskem, Koroskem, Štajerskem, Ogrskem, Kranjskem in kjerkoli že avtonomna politična skupina zase; da ne smejo biti več razcepjeni, da niti drobci od njih ne sme biti ločeni."

"V tem se vsi strinjamo in zato mislim, da glede tega ni in ne

bi našli mnogo posredovalcev med slovenskim narodom. LEO JURJOVEC, blagajnik JOP. (S. S.)

MED PROPADOM IN REŠITVIJO

Piše: And. Tomec

(Dalje)

Torej, ker je drugih več kot Slovencev. Kako in zakaj se je pa delalo na to, da Slovenci dobijo svojo cerkev in da so jo tudi dosegli? Zakaj se pa na mesto tega ni delalo in naredilo, da bi drugi dobili še eno cerkev? Zakaj pa niso Slovenci raje ostali brez svoje cerkve, saj jih je veliko drugih, posebno irskih.

Če je tujih ljudi v slovenski cerkvi več kot Slovencev, kaj vendar zato? Če niso oni v slovenski cerkvi nikomur na poti, tudi njim ni naš jezik na poti. V od Slovencev in za Slovence postavljene cerkvi je treba za Slovence vseeno skrbeti, naj jih bo v primeri s tujimi ljudmi veliko ali malo. Število ne odločuje. Za kogar se ima skrbeti, kdor je opravičen in potreben, da se zanj skrbi, naj se zanj skrbi in naj ne bo nobeno število drugih, ki slučajno pridejo zraven, ovira, da bi se zanje ne skrbelo in na mesto njih skrb in pozornost obračalo na one, ki so zraven in v večjem številu in za katere izrecno ne gre.

Če se kje kdo ponesreči in se zbere okoli njega veliko število ljudi, se pri tem ne ozira na nobeno število, temveč na onega, za katerega gre.

Če je Slovencev v njih cerkvi le majhno število med velikim številom tujcev, ali se naj zato Slovence kar pusti, pa skrbi za tujce, da so dvakrat preskrbljeni, Slovenci pa niti enkrat ne, se naj pa zato pusti, da bo potem Slovencev še manj, da se versko in duhovno zanemarijo, odpadejo, se izgubijo?

Ali so slovenske cerkve zato, pred domačimi ljudmi, ali so slovenski dušni pastirji za to tu, da bolj skrbijo za tujce, kakor za svoje ljudi?

Če tujci, čeprav še v tolikem številu, vseeno radi hodijo v slovenske cerkve, če se v njih rabi slovensčina, zakaj bi potem radi njih odpravljali ven iz cerkve slovenski jezik in s tem obenem tudi odganjali od nje Slovence, da jih je potem v resnici še veliko manj, kajti mnogi gredo raje v tujo cerkev, kakor pa v svojo lastno, če ne najdejo v njej, do česar so opravičeni, če se v njej čutijo prikrajšane in zapostavljene, posebno če so jim tuje cerkvi bližje, kot pa domača?

Tako se dosledno temu godi mnogokje v naselbinah, da je zdaj res manj Slovencev kot jih je prej bilo, tujca se pa zato ni zdaj niti enega več z angleščino pridobilo. S tem se je pa tudi vse drugo nehalo in je zdaj ravno tako, če ne še slabše, kot je bilo prej, ko Slovenci cerkve niso še imeli.

Čas bi bil, da se s takim ravnanjem preneha. Preveliko krivico nam je trpeti od drugih, čemu bi si jih še sami delali? Pre-

več kruto in neusmiljeno nas zatirajo drugi, zakaj bi se še sami? Če kdo res tako težko čaka, da naš jezik skoraj za vedno utihne, naj vsaj počaka, da se prej mi starejši umakemo v grobove, predno nam je doživeti to bridko bolečino, da prej dočakamo našo narodno smrt, kakor svojo lastno!

Ob sklepu tega članka še posebej pripomnim, da mi je pisanje tega zelo težko, a še težje mi je pa o tem še nadalje molčati in če bi to ne smatral za tako važno in perečo, bi tega raje ne pisal.

Zato pa, če bi bilo tudi g. u. redniku težko to priobčiti, izjavljam, da glede tega jaz prevzamem popolnoma vso odgovornost in če ima kdo kaj zoper te vrstice, naj gre to vse na moj račun in nikogar drugega.

Sicer naj pa velja kar hoče jaz ne morem drugače, zato pa tudi jaz s pesnikom rečem:

"Če bi hočete odvzeti gorje spremenite razmere, ali — me ni srce!"

Če je pa tako za vse prav, na bo pa potem, ko sem spregovoril, prav še zame. Vendar — ja si roke umijem...

Pa še nekaj podobnega, da b mero polna.

Saj mi tudi o tem ni lahko pisati; mislim, da mi je še težje, kakor ono v zadnjem članku. Najraje bi videl, da bi kdo drugi o tem pisal.

Pa ni za gledati, kaj in o čem je lahko pisati, temveč kaj je važno in potrebno, pa če je tudi še tako težko.

Pa bi o tem najbrž tudi nikdar za javnost ne pisal, dasi bi bil že davno rad, da ni v sedanjih časih z nami kot narodni nekako tako, kakor z na smrt bolnim bolnikom, ki mu kaže, da je najbolje, da se pripravi na smrt, obenem pa tudi da še vse poskusi, če bi se morda še dale kaj pomagati in si dragoceno življenje še rešiti.

(Dalje prih.)

— Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpečo staro domovino? Ako je ne, položite čimprej mal dar, domovini na altar!

POIZVEDBA

Spodaj podpisani bi rad izvedel, kje se nahaja Mihal Hrvac, s katerim sva bila v Jugoslaviji skupaj pri vojaki leta 1936. On je odšel v Zed. države Ameriške 1938, nekam v Chicagu, k stricu kamnoseku, kakor mi je pisal. Jaz sem prišel v Ameriko februarja 1940 v Rock Springs, Wyo. Če bo on to čital, ali kdo drugi, ki ga pozna, prosim, da se mi oglasi. Mihal Kozole, 1315 McCabe St., Rock Springs, Wyo.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se danjo Zlato knjigo, obe za samo 75c

Naročila sprejema: [Logo]

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

"NA INDIJO"

— ZGODOVINSKI ROMAN —

Ruski spisal G. P. Danilevski
Preložil Al. Benkovič

Taki ljudje se ne starajo, je rekel Peter. Vaše oči to dokazujejo... Prevedi ji, Boris Ivanovič, moj poklon! se je obrnil h Kurakinu.

Knez je s posebno izbranimi besedami markizi razložil carjeve besede.

Žarek davno ugasle lepote je zasijal v veselo razjasnjem obrazu zadovoljne starke. Pričakujoč novih ljubeznivosti, je molče motrila severnega "kolosa".

— No, matuška, je rekel Peter čez nekaj časa, zapravljal si državni denar. Moje metrese so me stale manj... A tega, knez, maintainonovi ne prevedi.

Car se ji je zopet globoko in pravilno poklonil, odšel, in ko je zvedel za bližnjo pot k samostanu, s klobukom mahaje korakal skozi vrt.

Samostan ni pričakoval Petrovega obiska. Mlajše gojenke so se sedele po razredih, starejše pa so se v dvorani učile ple-sati.

Ko so bile končale neko monuetno figuro, je Dunja pogledala skozi okno in uzrla nenavadne goste. Po glavnem vrtnem drevoredu je korakal pred drugim obiskovavcem neznanec ogromne rasti, ki je spotoma z gredic trgal cvetke.

Oblečen je bil v moden kaftan, sinji kot plavica, z rdečo volneno podlogo, v bele nogovice, lakaste čevlje z zaponami in brez klobuka.

Oboe in gosli so bile pravkar doigrale zadnji ples, ko sta bila neznanca preko stopnic vpeljana v dvorano.

Dunja je takoj spoznala enega od gostov po njegovi kodrasti, preko vseh molečih glav, po rjavem, neverjetno zagorelem obrazu, po dostojnem vedenju, pristriženih brkih in živih, črnih, ponosno zročih očeh.

Peter pa, videč te vrste rožastih in zelenih devovk, ki so se ob zvokih gosli zibale ter se klanjale druga proti drugi, ni mogel razločiti, katera izmed teh belokodrastih in temnolasih, prečudno počesanih glav je bila Dunja. Videl je razgreta lica, raztreseno in z očitkom smehljajoče se oči. — "Nič ni povedal, še naznanil se ni!" so mu govorile te oči iz vrst gibajočih in klanjajočih se deklic. "A jaz sem mislila nate, te želela..."

Ples je bil končan. Iz kroga je stopila ter se proti vsem pravilom olike vrgla Petru okrog vratu visokorasla krasotica v polnem cvetu.

— Ali je dovoljeno? je vprašal car ter se ozrl na Kurakina in učiteljice.

Vsi so spoštljivo odstopili.

— Nisem je spoznal!... Princeza! je rekel Peter ter motril njeno lepo plesno obleko. Lepša je postala! Moje priznanje napredku... na, cvetec ti poklanjam...

— K nam, k nam! so kričale druge deklice in obkolile carja. K zelenim, k višnjevim... Pri nas je petje, deklamatorski pouk...

Obkoljeni in na vse strani od samostank prerivani car se je napotil v razrede. Pokazali so mu vse oddelke, obednico in molilnico, kjer se je med zvoki orgel proizvajala koralna himna. "Ne pojo slabo," je pomislil Peter; "pa sta se vendar predrznila pobegniti odtod."

Poklonivši se učiteljicam je car vzel Dunjo pod roko ter je šel z njo na vrt.

— No, gospodična, je rekel ter sedel na klop pod drevesom. Zdravstvuj! Zadoljni so s tabo... Skoro bo konec učenja.

Dunja je molčala. Zadrega in strah ji je odseval s sramežljivo povešenega obraza.

— Kriva sem, gosudar! je izpregovorila.

— Vem... Uganjala si neumnosti! No, kdo je brez greha pred Bogom? Sicer pa je tvoj izvoljenec korenina, prebrisanec! Odlikoval sem ga...

— Šaj ni to gosudar... oh! ni to! je rekla Dunja in lomila roke. Oprosti drugo, pred tabo zatajeno...

— Kaj je naredil? Kaj sta naredila, je vprašal Peter.

Dunja se je sklonila čez carjevo roko in sa iz sebe nekaj tiho govorila.

— Ne slišim, matuška, govori jasneje.

— Ah, odpusti! A ti mi ne odpustiš...

— No?

— Midva... sva že dolgo poročena...

— Kaj? ti se šališ? je vzkriklil Peter.

Kje sta dobila popa?

— Otec Ivan od poslaništva naju je nakrivnem poročil v Haagu...

Peter je bil iznenaden. Lice mu je krčevito vztrepetalo. Oči so se mu zaiskrile, a zopet postale nežne in laskave.

— Ah, glej jih lahkoumcev, vetrnjakov! je rekel. A zakaj nista tega povedala takoj?... No, že mora biti tako... prst božji... Namestu očeta sem ti, zato sem ga tudi poslal...

— Kam? je vprašala Dunja.

— Le počakaj, je odgovoril Peter, nekaj važnejšega imam govoriti s tabo. Dorasla si, čas je tukaj... zato ti lahko odkrijem, kdo si...

— Mater si izgubila kot dete, je nadaljeval car; o njej ne povprašuj. Bila je nepopisljive krasote — ti ji postaneš enaka!

— toda iz neznatne, ruske rodbine... A tvoj oče... čeprav nisi iz zakona — a si meni izročena hči v naši službi nepozabnega učitelja in najboljšega prijatelja...

Peter je Dunjo prijel za obe roki.

— Tvoj oče, je rekel, bodi ponosna nanj, je admiral in naš bivši poslanik Franc Jakovlevič Lefort...

Dunja je molčala, ne da bi dvignila oči.

— A kam si, gosudar, poslal Alekseja? je vprašala boječe.

— Na Kaspijsko morje, na važni pohod v Indijo, v Hivo...

Dunja je vzkriklila in nezavestna pala s klopi carju k nogam.

— Ta ženski rod, je omenil Peter Kurakinu, odhajaje iz samostana, je čestokrat brezpameten in neznosen... A ima na sebi mnogo mikavnega... Če je, da pride Dunja na prosto...

"Morda ga je varovanka zbadla v oči?" je pomislil Kurakin, spomnivši se izreka telesnega zdravnika Areskina: "Carja ima v oblasti legijon vragov mesenosti; a vedno je cinik, (Cinik: brezobziren nesramnež.) nikdar Seladon." (Seladon je junak nekega starega, francoskega romana; vodče: hrepenljiv, zaljubljen.)

— To ti povem, je nadaljeval car, pravnost Francozinj ni vredna pohvale; daleč so za drugimi deželami. Ženski spol je pri njih veleizobražen, ni se mu moči ustavljati... Na primer gospodična Carjargo... Za mlade ljudi so ljubeznive in vabljive, za domača dela čisto nespretno, vnete so bolj za zabavo, ničemnosti...

"Le poj, le poj," si je mislil Kurakin, bomo že videli.

(Dalje prih.)

BELGIJSKI KRALJ SE NE DA PREGOVORITI

London. — (ONA) — Italijanski piedmontski princezi je lanskega leta, ki so se vršili Mariji Jožefi, ki je Belgijčan, ka, ni uspelo pregovoriti belgijskega kralja Leopolda, da bi sodeloval z Nemci. — Princeza Marija Jožefa se je nalašč zato pripeljala v Belgijo, da osebno obišče kralja Leopolda v njegovem gradu, v katerem živi kot jetnik. Nemški vojaški komuniké potrjuje, da njena misija ni uspela. Naziji poročajo, da je kralj odločen, da ostane vojni jetnik in da se ne bo vtičal v nikake politične zadeve, dokler ni belgijsko ljudstvo prosto, da lahko izrazi svoje mnenje. — Naziji so tudi prepovedali vsako manifestacijo na dan premirja 11. novembra, kakor tudi za dan kraljevega patrona 15. novembra. Svojo prepoved so utemeljevali s tem: "Odkar se kralj smatra za vojnege ujetnika gotovo ne želi nikake politične manifestacije." — V spo-

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

SLOVENSKI stenski koledarji-

so že v tisku in bodo v nekaj dneh dogotavljeni. Naročniki "Amerikanskega Slovenca" jih bodo dobili brezplačno kot božično darilo od svojega lista. Za nenaročnike pa stanejo po

20 centov s poštnino

Naročila sprejemamo že sedaj, in kakor hitro bodo gotovi, jih bomo onim, ki jih bodo naročili, poslali po pošti. Naročila za koledarje je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

NOVICA!

Sporočam, da smo v tej sezoni začeli že delati okusne domače krvave in mesne klobase. Naše krvavice so Slovincem poznane kot najboljše. Krvavice delamo vsaki tork. Pridite po nje, pokusite jih! V zalogi imamo doma ribano kisló repo, zelje, potem fino ajdovo moko in vse druge predmete za naše slovenske kuharice. Imamo tudi vedno vse vrste grocerijo, sveže in suho meso, perutnino in vse vrste zelenjave. Vsem se priporočamo v nakupljenost.

JOE KUKMAN

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA
(SERVICE WITH A SMILE)

1837 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Tel. Canal 5634

8 knjig za polovično ceno

Imamo na roki kakih 50 izvodov vsake spodaj navedene knjige, katere objavljamo v razprodajo, dokler bodo na roki.

Letos, ko ne bo Mohorjevih knjig iz domovine, imajo ljubitelji lepega berila lepo priliko, da si naroče te knjige, ki jih tu objavljamo za polovično ceno.

Te knjige so:

"MALI ANGLEŠKI WEBSTERJEV BESEDNJAK", ki ga uporabljajo v osnovni šoli 30c
"CELJE", zanimiv opis mesta Celja in njega okolice 40c
"NA NOGE V SVETI BOJ", zanimiva knjiga, ki jo je pisal polk. škof Jeglič 30c
"OB SREBRNEM STUDENCU" (zanimiva povest) 50c
"OČE BUDI TVOJA VOLJA" (Povest iz Istre) 50c
"TARZANOV POVRATEK" (v sliki in povesti 2. knjiga) 45c
"OD SRCA DO SRCA" (1. in 2. zvezek) preje 50c
"ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM" (povest) 25c

Prodajna vrednost \$3.20

Zdaj dobite te knjige, dokler zaloga ne poide za SAMO

\$1.60

Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

G. Louis Adamič je po rojstvu Slovenec. Prišel je v Ameriko in začel pisati. Piše v angleščini. Razmere. Zajel je dušo izseljenca. To dušo izborna slika. Piše pesniško. Ne zлага pesmic, v nevezani besedi piše, ampak tudi za pesniško prozo je treba naravne nadarjenosti. "Poeta nascitur — pesnik morar priti na svet".

Te dni je spisal knjigo "Two Way Passage", obsirna je, pa jo je spisal v treh tednih! Izredna nadarjenost. Misli so se mu morale kar vsipavati, prav čudo je, da je mogel toliko spraviti v takem času na papir. Vsebinska je politična. Ali je pesništvo v politiki na mestu? Zakaj ne? Začenši od Platona je bilo nešteto političnih utopij napisanih, in vse spadajo več ali manj med pesništvo, so sad domišljije. Ampak politika spada med najbolj realne zadeve, ako namerava ustvariti nekaj realnega za ljudi, kakršni so in v kakršnih razmerah se nahajajo in kakršno naj bi se razmere med temi ljudmi u ravna. Utopije so za večere, ko človek malo počiva pri topli peči in se veseli pipe. Adamičeva nova knjiga ne spada ravno med utopije, pisana pa je, kakor se pišejo pripovedi, katere Anglež označuje kot "fiction". Osebe živijo, pa niso žive. Politik mora biti najstrožji realist, obravnavati mora le istinitost, če hoče biti politik za žive ljudi. Po domišljiji pa lahko premetava s ljudmi in razmerami in ustvarja romane, povesti, novele, pripovedke, in komur kaj takega ugaja po njegovi naravi, se lahko ime-nitno naslaja nad takimi pesniškimi proizvodi. Politik v pravem pomenu besede lahko take proizvode prebira, uživa pri tem pesniške vrline jezika, opisovanja, slikanja novih razmer, ampak pri realni politiki kaj takega ne more porabiti.

Nova Evropa naj bi bila taka, kakršno opisuje in slika g. Adamič v knjigi "Two-Way-Passage"! Interesantno, zanimivo, ampak le za čitanje, le za poetično uživanje, ni pa za življenje.

G. Adamič se je poročil tam doli blizu hrvaške meje, in vsaj onkraj te meje vlada večinoma le — domišljija, bujna mašta. Odtod tudi politika onkraj hrvaške meje.

Tudi pesnikov potrebujemo, ponosni smo na nje, če se jih nam nekaj porodi, da nas malo razvedrijo pod moro realne politike s svojimi proizvodi. Med pesnike v prozi spada g. Adamič in med pesniške proizvode spada njegova knjiga "Two-Way-Passage".

O vseh pesnikih pa velja: Von Father hab ich die Statur, des Lebens ernstes Führen, von Mutterchen die Frohnature, die Kunst zu fabulieren.

Kdor je dobil od narave dar "fabuliranja," spravi v kratkem času dosti na papir, pa je le za kratek čas, ko odpočivamo od — politike.

Ali je Rusija naredila kak korak za mir s Finci, ni gotovo. Finci sami to danes zanikujejo. Amerika in Anglija pa sta nekaj Fincem namignili. Morda ju je le postalo sram, da se Finci borijo zoper "zaveznico" z ameriškanskim in angleškim orožjem. Finci so bili angleški, Rusi pa kosmatinci. Se pred dnevi so v Helsinkiju nosili glave silno visoko. Prav o Moskvi kot glavnem mestu Finske so sanjali. Le malo pa je zapihal veter sem od Moskve, da so nazili obrnili hrbet, majekna sapa je le, pa so v Helsinkiju hudo ponizili, klečijo pred mirovno konferenco, ki naj odloči meje itd.

Če se veter iz Moskve izpremeni v vihar, da pobrije nazije do črte Gdansk-Trst, se mora ta črta podaljšati tja do Severnega rta, in vzhodno od te črte mora ščititi tudi Anglija, Fincem in vsem drugim pa se mora dati, kar jim pošteno gre za naroden razvitek, igrača kake velesile pa ne smejo več postati.

Najnovejše vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

POSUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio ured od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Dr. Frank T. Grill

ZDRAVNIK IN KIRURG,

ordinira na

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.

Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se nudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sezite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarništvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!